

Aluehallintovirasto

Ympäristöluvut

PÄÄTÖS

Nro 174/2020

Dnro ESAVI/26177/2019

7.5.2020

ASIA

Ansionjärven kunnostaminen, Hausjärvi

HAKIJA

Haminankylän osakaskunta

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO, YMPÄRISTÖLUPAVASTUUALUE

puh. 029 501 6000
ymparistoluvat.etela@avi.fi
www.avi.fi/etela

Hämeenlinnan päätoimipaikka
PL 150
13101 Hämeenlinna

Helsingin toimipaikka
PL 110
00521 Helsinki

ASIA	1
HAKIJA	1
VIREILLETULOTIEDOT	4
Hakemuksen vireilletulo	4
Luvan hakemisen peruste ja toimivaltainen lupaviranomainen	4
ASIAN KUVAUS	4
Taustatiedot	4
Sijainti	4
Oikeudet tarvittaviin alueisiin	4
Ennakkolausunnot	5
Vesitaloushanke	6
Toteutussuunnitelma	6
Tehtävät toimenpiteet	7
Läjitysalueet	10
Haittojen ennaltaehkäisy	10
Hyödyt ja menetykset	11
Ympäristön tila, päästöt ja vaikutusarvio	11
Lähiympäristö, kaavoitus ja maankäyttö	11
Luonnonarvot ja luonnonsuojelu	12
Muinaismuistot ja kulttuuriperintö	19
Maisema	19
Vesistö	19
Arvio vahingoista	22
Tarkkailu	22
Vaikutustarkkailu	22
Toteuttaminen	23
Esitys lupamääräyksiksi	23
Aikataulu	23
Muut tiedot	24
ASIAN KÄSITTELY	24
Täydennykset	24
Tiedottaminen	24
Lausunnot	24
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto	24
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen lausunto	25
Museoviraston lausunto	25
Hausjärven kunnan lausunto	26
Muistutukset ja mielipiteet	27
Selitys	27
ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU	30
Vesitalouslupa	30
Lupamääräykset	30
Rakenteet	30
Töiden suorittaminen	30
Korvaukset	31
Tarkkailu	31

Töiden aloittaminen ja toteuttaminen	31
Ilmoitukset.....	32
PERUSTELUT	32
Vesitalousluvan ratkaisun perustelut.....	32
Luvan myöntämisen edellytykset	32
VASTAUS LAUSUNNOISSA JA MUISTUTUKSISSA ESITETTYIHIN VAATIMUKSIIN.....	33
SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET	34
KÄSITTELYMAKSU.....	34
TIEDOTTAMINEN.....	34
Päätös	34
Päätöksestä tiedottaminen.....	34
MUUTOKSENHAKU	34
LIITE	35
ASIAN KÄSITTELIJÄT	35

VIREILLETULOTIEDOT

Hakemuksen vireilletulo

Haminankylän osakaskunta on 1.8.2019 Etelä-Suomen aluehallintovirastossa vireille panemassaan ja myöhemmin täydentämässään hakemuksessa hakenut lupaa Ansionjärven kunnostamiselle Hausjärven kunnassa.

Luvan hakemisen peruste ja toimivaltainen lupaviranomainen

Vesilain (587/2011) 3 luvun 3 §:n 1) momentin kohta 8 ja 1 luvun 7 §:n 1 momentti.

ASIAN KUVAUS

Taustatiedot

Sijainti

Ansionjärvi sijaitsee Hausjärven kunnassa, Haminan, Oitin ja Torholan kylien alueella. Järvi sijaitsee noin 3,5 km Hausjärven taajamasta pohjoiseen.

Hakemuksen mukaiset kaivut ja läjitykset sijoittuvat vesialueen kiinteistöille 86-402-876-1, 86-410-876-1 ja 86-418-876-1 sekä rantakiinteistöille 86-410-14-0, 86-402-2-57, 86-402-2-49, 86-402-2-34, 86-402-7-15, 86-402-1-6, 86-418-5-100 ja 86-418-5-99.

Oikeudet tarvittaviin alueisiin

Hakijana toimiva Haminankylän osakaskunta on Ansionjärven suurimman yhteisen vesialueen kiinteistön 86-402-876-1 omistaja.

Muita Ansionjärven Natura 2000-alueen vesialueen omistajia ovat Torholan osakaskunta ja Oitin kylän järjestäytymätön osakaskunta.

Torholan osakaskunta (vesialueen kiinteistö 86-418-876-1) on 4.7.2019 antanut suostumuksen siihen, että Ansionjärven lintukunnostuksille haetaan vesilain mukaista lupaa. Osakaskunta myöntää Haminankylän osakaskunnalle luvan toimia hankkeessa luvanhakijana.

Oitin kylän järjestäytymättömän osakaskunnan (Oitin kylän yhteinen vesi- ja vesijättöalue 86-410-876-1) osakastila Iso-Ansion (86-410-14-0) omistajat ovat 12.7.2019 antaneet suostumuksen siihen, että Ansionjärven lintukunnostuksille haetaan vesilain mukaista lupaa. Osakastila Iso-Ansion omistajat myöntävät Haminankylän osakaskunnalle luvan toimia hankkeessa luvanhakijana.

Teuron- ja Puujoen yläjuoksun perkausyhtymä on 4.7.2019 antanut suostumuksen Ansionjärven lintuvesikunnostuksille haettavaan vesilain mukaiseen lupaan. Perkausyhtymä myöntää Haminankylän osakaskunnalle luvan toimia hankkeessa luvanhakijana.

Kiinteistöjen 86-402-2-57, 86-402-2-49, 86-402-7-15, 86-402-1-6, 86-410-14-0, 86-418-5-100, 86-418-5-99 ja 86-402-2-34 omistajat ovat antaneet suostumuksensa kunnostussuunnitelmassa esitettyihin toimenpiteisiin ja läjittämiseen sopimuksissa merkityillä alueilla.

Ennakkolausunnot

Vanajavesikeskus on pyytänyt Museovirastolta lausuntoa Ansionjärven kunnostussuunnitelmasta. Museovirasto on antanut lausunnon arkeologisen kulttuuriperinnön näkökulmasta 11.7.2019 (Dnro MV/881/05.01.00/2019). Ansionjärven lähiympäristössä on tehty kaksi arkeologista inventointia, joista ensimmäinen on vuodelta 1982 ja toinen vuodelta 2000. Ansionjärven pohjoispuolella olevalta Hirviniemeltä tunnetaan yksi kivikautinen asuinpaikka, jossa ei ole tehty tarkempia arkeologisia tutkimuksia. Muut lähimmät arkeologiset kohteet sijaitsevat Ansionjärvestä noin kilometrin etäisyydellä. Jo tehtyjen inventointien raporttien perusteella Ansionjärven ympäristö on inventoitu vain otoksina ja Museoviraston arvon mukaan havaintojen puute voi johtua lähinnä tutkimuksen puutteesta. Vanajavesikeskuksen vuonna 2017 tilaamassa Kulttuuriperintöpotentiaalinen esiselvitys Kanta-Hämeen ja Pirkanmaan järvillä -raportissa Ansionjärven kulttuuriperinnön osalta todettiin järven pohjois- ja eteläpuolella sijaitsevat salmipaikat kivikautisen asutuksen kannalta optimaalisiksi alueiksi. Selvityksessä nostettiin esille myös Korvenniitynsuo kosteikkoarkeologisesti potentiaalisena alueena. Selvityksessä suositeltiin systemaattisen inventoinnin tekemistä Ansionjärven rannoilla.

Museovirasto pitää tärkeänä järvien, soiden ja virtavesien kunnostamista, sillä niillä on merkittävä rooli myös yhteisen kulttuuriperinnön syntyhistoriassa sekä säilymisessä. Tieto Ansionjärven arkeologisesta kulttuuriperinnöstä on vielä vajaa. Tämän vuoksi ei voida arvioida, kuinka järven rannoille sijoittuvat kaivutyöt vaikuttavat rannoilla mahdollisesti olevaan arkeologiseen kulttuuriperintöön. Ennen kunnostustöiden aloittamista Ansionjärvellä tulisi tehdä systemaattinen arkeologisen kulttuuriperinnön inventointi, jossa kiinnitetään huomiota etenkin niihin ranta-alueisiin, joihin hankesuunnitelmassa on esitetty kaivutöitä sekä kaivuumassojen läjitystä. Inventoijalle tulisi toimittaa tieto alueista, joille suunnitellaan läjitystä sekä työnaikeisia teitä. Inventoinnin tulosten perusteella voidaan arvioida tarkemmin tulisiko kunnostustöissä tehtävät kaivut suorittaa arkeologisena valvontana.

Vesitaloushanke

Toteutussuunnitelma

Yleiskuvaus hankesuunnitelmasta

Haminankylän osakaskunta hakee Etelä-Suomen aluehallintovirastolta lupaa Ansionjärven Natura 2000-alueen (tunnus FI0305003) kunnostustöille.

Kunnostus toteutetaan Faunatica Oy:n laatiman, 6.4.2017 valmistuneen Hoito- ja käyttösuunnitelman sekä siihen perustuvan Ympäristötekniikan insinööritoimisto Jami Ahon 31.3.2019 laatiman kunnostussuunnitelman mukaisesti. Kunnostuksen tavoitteita ovat järven lintuvesiarvon parantaminen sekä viitasammakon, täplälampikorenon ja lummelampikorenon nykyisten elinympäristöjen säilyminen ja parantaminen. Lisäksi säilytetään alueen vaihtumis- ja rantasoiden, puustoisten soiden ja lehtojen suotuisan suojelun taso sekä alueen nykyiset virkistyskäyttömahdollisuudet.

Järvelle on suunniteltu seuraavia vesiluvan vaativia toimenpiteitä: kanavien eli syväuomien kaivuu, yhdysuomien kaivuu, allikoiden kaivuu sekä kos-teikkojen ja laskeutusaltaiden kaivuu. Lisäksi suunnitelmassa esitetään toimenpiteinä muita lintujen pesimistä helpottavia toimenpiteitä sekä puuston ja pensaikoiden raivausta. Ruopattavia massoja on suunnitelman mukaan yhteensä noin 70 590 m³ (ktr).

Kunnostustoimet monipuolistavat rantavyöhykkeiden elinympäristöjä ja luovat nykyisellään monotoniseen rantaluhtaan erisyyksiä avovesialueita. Lisäksi ne kasvattavat avoveden ja kasvillisuuden vaihtumisvyöhykkeen pituutta. Näillä toimilla odotetaan olevan useita lajeja sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä hyödyttäviä vaikutuksia. Ilman toimenpiteitä järven umpeenkasvu todennäköisesti kiihtyy ja samalla elinympäristöt yksipuolistuvat ja muuttuvat lopulta epäsuotuisiksi muun muassa järvellä nyt tavattaville direktiivilajeille.

Kunnostusta on suunniteltu tiiviissä yhteistyössä paikallisten asukkaiden kanssa. Ansionjärven Natura -alueen hoito- ja käyttösuunnitelman laadintaan liittyen järjestettiin Haminankylän kotipirtillä kolme yleisötilaisuutta. Lisäksi järjestettiin yleisötilaisuus suunnitelman luonnosvaiheessa. Hoito- ja käyttösuunnitelman luonnos oli näkyvillä Vanajavesikeskuksen nettisivuilla. Suunnitelman laadinnassa oli mukana myös Hämeen ELY-keskus.

Toteutus tehdään osana laajempaa FRESHABIT LIFE IP- vesistöjen kunnostushanketta, jonka alueellisena koordinaattorina toimii Vanajavesikeskus (Vanajavesisäätiö sr). FRESHABIT LIFE IP -hanke on seitsemänvuotinen (2016–2022), joten toimenpiteitä ehdittänee toteuttaa monipuolisesti. Kunnostussuunnitelmassa esitettyjen toteutustöiden kustannusarvio on 625 000 € (sis alv.). Näin suurta budjettia hankkeessa ei tällä hetkellä ole käytettävissä, mutta vesilupaa haetaan silti kaikille kunnostussuunnitelmassa esitetyille toimille. FRESHABIT LIFE IP-hankkeen kunnostustoimien

rahoitus tulee EU:sta saatavasta LIFE-hankerahoituksesta sekä Hämeen alueella Hämeen ELY-keskukselta.

Tehtävät toimenpiteet

Tehtävät toimenpiteet

Kosteikko / Hajotusojasto -yhdistelmät

Alueelle tehdään kaksi kosteikko-hajotusojasto -yhdistelmää.

Kosteikko toimenpidenumeraltaan 32 tehdään kiinteistöjen 86-402-2-34 ja xx rajalla laskevan laskuojan suulle (piirustukset 02-03 ja 02-04). Kosteikko tehdään kaivamalla umpeenkasvaneelle rantavyöhykkeelle 0,25 ha:n laajuinen avovesipintainen alue ja hajotusojasto yhteisaltaan 1,3 ha. Kosteikossa on ojan suulla noin 12x35 m laajuinen syvämpi alue, joka toimii laskeutusaltaana. Syvän alueen pohjan korkeus kaivetaan tasoon NN+80,5 m. Muu osa kosteikosta tehdään keskimäärin tasoon noin NN+81,5 m, jolloin vesisyvyys on kosteikossa noin 70–80 cm. Pohjassa tulee olla korkeusvaihtelua noin 20–40 cm. Kosteikon raja kaivetaan epä-säännölliseksi. Kosteikkoon kuuluu olennaisena osana avovesialueen jälkeinen hajotusojasto, jonka kautta vesi ohjautuu vesistöön pintavalutus-kentän tyyppisesti. Hajotusojasto tehdään piirustusten mukaisesti. Hajotusojien tyyppi- ja piirustus on sama kuin salaojien purkuojien (tyyppi- ja piirustus 00-01). Kosteikon valuma-alue on noin 132 ha, josta peltoa on noin 52 ha.

Kosteikko toimenpidenumeraltaan 42 tehdään kiinteistöjen 86-402-7-15 ja 86-402-1-6 alueilta laskevan laskuojan suulle (piirustukset 02-05 ja 02-06). Kosteikko tehdään kaivamalla umpeenkasvaneelle rantavyöhykkeelle 0,29 ha:n laajuinen avovesipintainen alue ja hajotusojasto yhteisaltaan 1,4 ha. Kosteikossa on ojan suulla noin 15x35 m laajuinen syvämpi alue, joka toimii laskeutusaltaana. Syvän alueen pohjan korkeus kaivetaan tasoon NN+80,5 m. Muu osa kosteikosta tehdään keskimäärin tasoon noin NN+81,5 m, jolloin vesisyvyys on kosteikossa noin 70–80 cm. Pohjassa tulee olla korkeusvaihtelua noin 20–40 cm. Kosteikkoon kuuluu olennaisena osana avovesialueen jälkeinen hajotusojasto, jonka kautta vesi ohjautuu vesistöön pintavalutus-kentän tyyppisesti. Hajotusojasto tehdään piirustusten mukaisesti. Hajotusojien tyyppi- ja piirustus on sama kuin salaojien purkuojien (tyyppi- ja piirustus 00-01). Kosteikon valuma-alue on noin 88 ha, josta peltoa on noin 39 ha.

Kosteikkojen kasvillisuuden annetaan kehittyä luonnollisesti. Ympäristössä on riittävästi kosteikkoon leviävää kasvillisuutta.

Laskeutusallas ja hajotusojasto

Kiinteistön 86-402-2-49 länsiosaan tehdään laskeutusallas-hajotusojasto -yhdistelmä. Laskeutusallas tehdään pellon laskuojaan siten, että virtaus järveen katkaistaan ja käännetään pohjoista kohti laskeutusaltaaseen (piirustukset 02-01 ja 02-02). Laskeutusaltaan koko on 280 m² (7 m x 40 m).

Altaan pohjan leveys on noin 4 m ja korkeustaso NN+81,0 m. Luiskat tehdään 1:1. Altaan vesi ohjataan piirustusten mukaisesti tehtävään hajotusojastoon. Hajotusojasto toimii pintavalutuskentän tyyppisesti ja sen ala on noin 0,23 ha. Laskeutusaltaan valuma-alue on noin 32 ha, josta peltoa on noin 8,0 ha.

Hajotusojastot

Kiinteistöjen 86-402-2-49 ja xx itäpuolelle tehdään hajotusojasto. Hajotusojastoon vesi ohjataan kiinteistön 86-402-2-49 läpi kulkevasta laskuojasta, joka käännetään hajotusojastoon katkaisemalla nykyinen reitti. Ojaston valuma-alue on 57 ha ja josta peltoa on noin 13 ha. Hajotusojien tyyppiin piirustus on sama kuin salaojien purkuojien (00-01).

Syvät uomat

Täysin umpeenkasvaneille rannoille tehdään leveähköjä uomia, joilla muodostetaan luhta-alueista saarekkeita, joilla pesivät linnut ovat paremmassa turvassa maapedoilta. Syviä uomia kaivetaan piirustusten mukaisesti seitsemään kohtaan. Syvät uomat toteutetaan tyyppiin piirustuksen 00-02 mukaisesti. Uomien leveys on vaihtelevasti 7–10 m ja luiskakaltevuus vaihtelevasti 2:1 – 1:2. Pohjan tason on vaihtelevasti NN +80,20–80,50 m. Kaivurajaus on epäsäännöllinen.

Salaojien purkuojat ja allikot

Salaojien purkukohtien kuivatuksen parantamiseksi tehdään kahdeksan kuivatusojaa piirustusten mukaisesti. Ojat tehdään samoilla periaatteilla kuin muut ojat eli monimuotoisiksi. Ojien yhteyteen tehdään allikot piirustusten mukaisesti.

Allikot

Allikoita kaivetaan piirustusten mukaisesti seitsemälle eri alueelle, joille tehdään yhteensä 30 allikkoa. Allikot tehdään piirustusten 01-01, 01-02, 01-03, 01-04, 01-05, 01-06, 01-08 ja 01-09 osoittamiin paikkoihin. Allikko tehdään tyyppiin piirustuksen 00-03 mukaisesti. Niiden halkaisija on vaihtelevasti 5–15 m ja kaivurajaus epäsäännöllinen. Allikoiden pohjan taso on vaihtelevasti NN+80,50–80,70 m. Luiskat ovat vaihtelevasti 2:1–1:2. Kaivettavat allikot yhdistetään toisiinsa ja järven avovesialueisiin 1–2 m:n levyisillä yhdysojilla (tyyppiin piirustus 00-01), joita pitkin vesilinnut voivat uiden siirtyä allikolta toiselle.

Umpinaiset ojat

Umpinaisia oja kaivetaan viiteen eri piirustusten osoittamaan kohtaan tyyppiin piirustuksen 00-01 mukaisesti. Ojien leveys vaihtelee 1–2 m ja luiskakaltevuus 2:1 – 1:2 välillä. Kaivurajaus on epäsäännöllinen.

Venevalkamat

Rannoilla tehdään kuuden venevalkaman ruoppaukset piirustusten 01-02, 01-03, 01-05, 01-06, 01-08 ja 01-09 osoittamissa paikoissa. Venevalkamien kaivun tyyppiirustus on esitetty piirustuksessa 00-03. Venevalkamien pohjan taso on noin 80,70 m tai rannan omistajan toiveen mukaisesti.

Pohjakynnysketju

Pohjakynnysketju toimenpidenumeraltaan 43 tehdään kiinteistöjen 86-402-7-15 ja 86-402-1-6 alueilta laskevaan laskuojaan hillitsemään eroosiota ja vähentämään järven ravinnekuormitusta. Pohjakynnysketju tehdään piirustuksen 01-07 mukaisesti. Ketjussa on 5 kynnystä, jotka padottavat kukin noin 20–25 cm. Pohjakynnysten tasot ovat NN+83,0, NN+83,3, NN+83,5, NN+83,7 ja NN+84,0. Kynnysten tyyppiirustus on esitetty piirustuksessa 00-04.

Työmenetelmät

Työ suoritetaan kauharuoppauksena avoimella kuokkakauhalla tai pump-pukauhalla. Kaivu tapahtuu rannalta ja tarpeen mukaan vesialueelta. Vesialueelta kaivettaessa työ voidaan tehdä talvella jään päältä tai sulan maan aikana käyttäen siirrettäviä ja kelluvia kaivu- ja ajoalustoja tai kelluvia kaivinkoneita. Käytännössä todennäköisin työmenetelmä on ruoppausten toteuttaminen kelluvalla pitkäpuomisella kaivinkoneella, jolla on mahdollista siirtää ruoppausmassa rannoilla sijaitseville läjitysalueille, Natura -alueen ulkopuolelle. Etäisemmiltä ruoppauskohteilta massa siirretään läjitysalueen lähelle rantaan proomulla tai pumppaamalla putkea pitkin. Maalta ja jään päältä ruopattaessa kaivumassat kuormataan suoraan maansiirtokalustoon ja kuljetetaan läjitysalueelle.

Imuruoppausmenetelmän käyttö kauharuoppauksen lisänä ei ole täysin pois suljettua, sillä isosorsimokasvustojen alta saattaa paljastua hyvinkin löysää sedimenttiä, jonka poisto imuruoppaamalla ja pumppaaminen putkia pitkin läjitysalueelle voi osoittautua hyväksi menetelmäksi. Imuruoppauslietteet johdetaan paineputkea pitkin suoraan ruoppauskohteesta läjitysalueelle.

Kaivusyvyyttä tarkkaillaan jatkuvasti. Kaivusyvyyden on oltava keskimäärin +/- 20 cm tavoitetasosta.

Kunnostustoimenpiteet on suunniteltu toteutettaviksi avovesikaudella ja/tai talvityönä. Jotta toimilla ei aiheuteta haittaa alueen luontoarvoille, voidaan avovesikaudella tehtävät ruoppaustyöt toteuttaa vain elo - lokakuussa. Viitasammakon esiintymispaikkojen läheisyydessä talvella suoritettavat työt eivät tule kysymykseen. Allikot tulisi kaivaa mahdollisuuksien mukaan talvella jään päältä, jolloin työ ei häiritse lintuja, eikä veden samentuminen häiritse kaloja ja muita vesieläimiä yhtä paljon kuin kesäkaudella kaivettaessa.

Läjitysalueet

Ruopattavia massoja on suunnitelman mukaan yhteensä noin 70 590 m³ (ktr).

Massat läjitetään toimenpiteiden lähistön maa-alueille tarkoitukseen soveltuville läjitysalueille. Läjitysalueet sijaitsevat Natura-alueen ulkopuolella. Jos toimenpiteiden lähistölle ei voida läjittää, läjitysalueena käytetään peltoja kiinteistöillä 86-402-2-49 ja xx, yhteensä 25 ha:n alueella.

Läjitysalueilta poistetaan tarvittaessa puusto. Mikäli havaitaan läjitettyä lietettä valuvan järveen, muotoillaan läjitysalueen maaperästä pengerrämä valumien syntyminen. Massoja voidaan lisäksi sijoittaa maankaatopaikoille, joilla on lupa ja valmius ottaa vastaan vesipitoista ja löysää ruoppausmassaa.

Mikäli käytetään imuruoppausta, käytetään läjitysalueena laajaa järven pohjoisosassa sijaitsevaa peltoaluetta kiinteistöllä 86-402-2-49, jolle tehdään vankka pengerrys, jotta löysä ruoppausmassa ei pääse liikkumaan takaisin kohti vesistöä.

Pelloille sijoitettaessa on erikseen selvitettävä massojen kalkituksen tarve. Käyttökelpoisuus riippuu muun muassa viljelykasveista ja viljelymuodosta. Kuivalta maalta kaivetun massan voidaan arvioida olevan käyttökelpoista sellaisenaan peltoläjityksessä. Tarvittaessa massat tulee kalkita. Tarve määritetään läjityksen ja massan kuivamisen jälkeen tehtävillä happamuusmittauksilla.

Massat maisemoidaan maisemaan sopiviksi massojen kuivamisen jälkeen.

Haittojen ennaltaehkäisy

Haittoja minimoidaan erityisesti työjärjestyksellä. Kaivutoimet tehdään selaisessa järjestyksessä, jossa kiintoaineen vapautuminen vesialueelle jää mahdollisimman vähäiseksi. Kaivu tehdään mahdollisuuksien mukaan alhaisen vedenkorkeuden aikana. Virtauspaikkojen eteen voidaan jättää kaivamattomia alueita, jotka poistetaan kaivun lopuksi.

Kaivutyöt tehdään koneella, jonka koko ja tyyppi valitaan kohteeseen sopivaksi ottaen huomioon kaivuajankohta ja kaivuolosuhteet. Kauhakaivussa suositaan pitkäpuomisia koneita, jolloin koneiden liikkuminen kaivukohteessa on mahdollisimman vähäistä. Koneen tulee olla vesistön kaivuun soveltuva. Ruoppausurakoitsija vastaa koneen kunnosta niin, ettei kaivutyöstä aiheudu polttoaine- eikä öljyvuotoja vesistöön. Koneiden tankkaukset ja huollot tehdään kuivalla maalla.

Ajoteiden puhtaudesta tiealueella huolehditaan tiealueen omistajan kanssa sovittavalla tavalla.

Työskentelyalueet merkitään maastoon selvästi ja ruopattavat alueet eristetään muusta vesialueesta lippusiimalla ja varoitusmerkein.

Ennen talvikaivua varten tehtävää jään vahvistusta jäädymällä ja töiden aloittamista kaivukohteet ja lähialueen uhanalaisten lajien talvehtimis- ja lisääntymisalueet merkitään.

Toimenpiteet eivät edellytä erityistä säännöllistä käyttö- ja kunnossapitotoimintaa. Kaivettuja alueita ja kosteikkoja pidetään tarvittaessa auki niittämällä ja laskeutusaltaita tyhjennetään tarvittaessa.

Hyödyt ja menetykset

Hanke on yleisen tarpeen mukainen ja siitä koituu hyötyä niin yksityisille kuin yleisille tahoille.

Hankkeesta ei aiheudu muutoksia vallitsevaan keskivedenkorkeuteen tai virtaamatilanteeseen. Näin ollen kyseessä ei hakijan näkemyksen mukaan ole vedenkorkeuksien muuttamishanke. Hanke ei aiheuta nykytilaan verrattuna haitallisia vaikutuksia alueen vesiympäristöön tai sen käyttöön. Hanke ei vaaranna yleistä terveydentilaa, eikä aiheuta vahingollisia muutoksia ympäristön luonnonolosuhteisiin tai vesiluontoon ja sen toimintaan eikä huononna paikkakunnan asutus- ja elinkeino-oloja. Hankkeella on vain myönteisiä vaikutuksia sekä vesistön että sen käytön kannalta.

Hankkeen mukaiset rakennelmat ja toimenpiteet sijoittuvat pääosin yhteisille vesialueille ja osittain yksityiselle maa-alueelle. Hakija on pyytänyt yksityisiltä omistajilta kirjallisen luvan hankkeen mukaisten tilavarausten tekemiselle. Hankkeella ei ole haitallisia vaikutuksia maa- ja vesialueiden omistajille tai muille vesiympäristöön liittyvien etujen tai oikeuksien haltijoille. Hakijan käsityksen mukaan kunnostushanke ei ole ristiriidassa alueen kaavoitustilanteen kanssa eikä vaikeuta kaavan laatimista.

Hanke ei ole luonnonsuojelulain, jätelain, maankäyttö- ja rakennuslain, patoturvallisuuslain tai muinaismuistolain vastainen eikä ole ristiriidassa vesienhoitosuunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden kanssa. Hankkeeseen liittyvät toimenpiteet eivät hakijan näkemyksen mukaan aiheuta korvattavaa vahinkoa kenellekään. Hakijan näkemyksen mukaan 3 luvun 4 §:n 1 momentin mukaiset luvan myöntämisen yleiset edellytykset ovat voimassa.

Ympäristön tila, päästöt ja vaikutusarvio

Lähiympäristö, kaavoitus ja maankäyttö

Kanta-Hämeen vuoden 2006 maakuntakaavassa järvi on merkitty SL-merkinnällä. SL-merkinnällä varustetuille luonnonsuojelukohteille suositellaan hoito- ja käyttösuunnitelman laatimista. Järven kaakkoispuolella on MYg-merkinnällä varustettu Kirkkomäen alue ja lounaispuolella on merkittävä ja säilytettävä yhtenäinen peltoalue, jolla on kulttuurihistoriallisia arvoja (MT-

merkintä). Suunnittelumääräyksen mukaan pellot pyritään säilyttämään avoimina ja maatalouskäytössä.

Ansionjärven alueella ei ole ranta- eikä yleiskaavoja.

Luonnonarvot ja luonnonsuojelu

Suojelualueet

Ansionjärvi on valtakunnallisesti arvokas lintuvesi ja se on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon lintudirektiivin (79/409/ETY) nojalla lintujen erityisenä suojelualueena (SPA-alue) Natura-koodilla FI0305003. Alueella on tarkoitus suojella sen linnustoa elinympäristöineen, erityisesti lintudirektiivin liitteen I lintuja. Natura 2000 -alue käsittää koko Ansiojärven ja sen pinta-ala on 94 ha.

Alueen suojelupäätöksessä kielletään alueella rakennusten, rakennelmien ja teiden rakentaminen, maa-aineisten ja kaivoskivennäisten ottaminen sekä maa- tai kallioperän kaivaminen ja muu vahingoittaminen, rannan täyttö, ruoppaaminen, ojien kaivaminen, niittäminen, kuivattaminen ja muut vesirakennushankkeet. Sen sijaan olemassa olevien rakennelmien kuten laitureiden, veneväylien, ojien, laskeutusaltaiden ja kasteluveden ottopaikojen kunnossapito on sallittua. Samoin hoitosuunnitelman mukaiset ja ympäristökeskuksen hyväksymät kunnostustoimet sallitaan.

Alueen suojeluperusteena ovat lintudirektiivin liitteen I lintulajit ovat kaulushaikara, kurki, luhtahuitti, ruisräikkä ja ruskosuohaukka. Muita Natura-tietolomakkeella mainittuja ja muita huomionarvioisia alueella pesiviä lintulajeja ovat haapana, heinätavi, isokoskelo, kanadanhanhi, kuikka, laulujoutsen, luhtakana, metsäviklo, naurulokki, nokikana, nuolihaukka, pajusirkku, pensassirkkalintu, pikkulokki, punasotka, rantasipi, rastaskerttunen, ruokokerttunen, rytikerttunen, satakieli, silkkiuikku, sinisorsa, taivaanvuohi, tavi, telkkä, tukkasotka, viitakerttunen ja viitasirkkalintu. Mukaan on otettu puna- ja tukkasotka sekä pensas- ja viitasirkkalintu, joiden tiedetään aiempina vuosina pesineen järvellä, ja joille sopivaa elinympäristö on edelleen tarjolla, sekä vuoden 2016 ruokavieraista kuikka.

Natura-tietolomakkeella on lisäksi mainittu alueella esiintyvän luontodirektiivin liitteen IV(a) sudenkorentolajeja lummelampikorentoa ja täplälampikorentoa. Tietolomakkeella ei ole mainintaa luontodirektiivin liitteen I luontotyypeistä, mutta ympäristöhallinnon mukaan alueen suo- ja rantakasvillisuus on tulkittavissa luontodirektiivin luontotyyppiä vaihtumissuot ja rantasuot (koodi 7140).

Ansionjärvi kuuluu myös Suomen lintuvesien suojeluohjelmaan, ja se on luokiteltu osana Hausjärven lintuvesiä kansallisesti arvokkaaksi eli FINIBA-verkostoon kelpaavaksi lintualueeksi. Kanta-Hämeen maakuntakaavassa Ansionjärven Natura-alue on merkitty SL-merkinnällä.

Kasvillisuus

Botaaniselta järviyypiltään Ansionjärvi voidaan luokitella savikkoalueiden eutrofiseen ryhmään osmankäämi-ratamosarpiotyypin tai kaislatyyppin järveksi. Huomionarvoisimmat tiedossa olevat kasvilajit Natura-alueella ovat eteläboreaalisessa vyöhykkeessä (2a) alueellisesti uhanalainen (RT) konnanulpukka ja kansallisessa vieraslajistrategiassa haitalliseksi sisävesien vieraskasviksi luokiteltu isosorsimo.

Ympäristöhallinnon mukaan 20 % (noin 19 ha) Ansionjärven Natura-alueen pinta-alasta on luontodirektiivin liitteen I luontotyyppiä vaihettumissuot ja rantasuot (koodi 7140). Tyyppiin sisältyy erilaisia kasviyhdyskuntia. Vesi- ja rantakasviyhdyskunnista tyyppiin voidaan lukea kaikki avo- ja pensaikko- luhdat ja pinnanmyötäisesti soistuvat rantasuot. Ansionjärvellä vaihettumissoihin ja rantasoihin kuuluu ainakin pajuluhtia (valtakunnallisesti silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi) sekä avoluhtia (valtakunnallisesti elinvoimainen (LC) ja Etelä-Suomessa silmälläpidettävä luontotyyppi) ruoko- ja kaislaluhtia, korteluhkia sekä sara- ja ruoholuhtia. Rantasuota voi esiintyä Aarinkaislahden rannoilla. Ilmakuvatarkastelun perusteella rajattujen vaihettumissoiden ja rantasoiden pinta-ala on noin 34 ha.

Ympäristöhallinnon Hertta-tietokannassa ei ole tietoja uhanalaisista, silmälläpidettävistä tai luontodirektiivin kasvilajeista Ansionjärvellä.

Rantaluhtat rajautuvat järven puolella ilmaversoiseen vesikasvillisuuteen (isosorsimoa, leveäosmankäämiä, järviruokoa, järvikaislaa ja järvikortetta). Näistä kaksi ensiksi mainittua suosivat keski- ja runsasravinteisiä kasvupaikkoja, muiden esiintyminen on ravinteisuudesta riippumatonta. Ilmaversoisvyöhykkeen jälkeen on vuorossa kelluslehtis- ja uposlehtisvyöhykkeet. Kelluslehtisistä runsaimpia lajeja ovat ulpukka, konnanulpukka, pohjanlumme ja kilpukka. Konnanulpukka suosii niukka- ja keskirasvinteisiä ja kilpukka runsasravinteisiä kasvupaikkoja, muut ovat indifferenttejä. Uposlehtisistä on havaittu runsasravinteisuutta ilmentävää karvalehteä ja indifferenttiä isovesihernettä. Järven keskiosissa ei havaittu kelluslehtisiä ja uposlehtisetkin rajoittuvat todennäköisesti lähelle rantoja, sillä näkösyvyys oli elokuussa 2016 vain 1,3 m. Aarinkaislahti ilmeisesti jäätyy talvisin pohjaan asti, sillä siellä on tavattu runsaasti kelluvia lumpeiden juurakoita, jotka jäät ovat irrottaneet pohjasta. Ansionjärvessä mitä todennäköisimmin ei esiinny pohjaversoisia kasveja kuten nuottaruohoa, sillä ne suosivat kirkkaita niukkaravinteisiä vesiä ja häviävät nopeasti kasvupaikalta rehevöitymisen ja pohjan liettymisen vuoksi.

Vesihallitus on kartoittanut kasvillisuutta Ansionjärvellä ja Haminanjoessa vuonna 1977. Koska uutta kartoitusta ei ole tehty, voidaan nykytilannetta verrata 40 vuoden takaiseen vain hyvin yleisellä tasolla. Isosorsimoa on kasvanut jo vuonna 1977 runsaasti Haminanjoen molemmilla rannoilla sekä jonkin verran muun muassa Niittyniemen etelärannalla, järven itärannalla ja Puujoen luusuassa kuten nykyisinkin. Vaikuttaa siltä, että isosorsimo on runsastunut varsinkin järven länsiosassa, jossa se on korvannut lähinnä järviruokoa. Aarinkaislahti on kasvanut osittain umpeen 40

vuodessa. Lahden perimmäisessä pohjukassa on vielä vuonna 1977 ollut laaja järvikortevaltainen alue, jossa nykyisin kasvaa muita, kookkaampia ilmaversoisia kuten isosorsimoa ja järvikaislaa. Laajoja kortteikkoja on kuitenkin edelleen ainakin Hirviniemen eteläpuoleisella rannalla ja järven kaakkoisrannalla kuten vuonna 1977. Ravinteisuudesta hyötyvä leveäosmankäämi on runsastunut järvellä sitten 1970-luvun. Avovesialuejärven keskellä näyttää suunnilleen yhtä laajalta nykyisin kuin 70-luvun lopulla.

Linnusto

Ansionjärvi on luokiteltu lintuvesien suojeluohjelmassa valtakunnallisesti arvokkaaksi lintuvedeksi. Järvi on otettu suojeluohjelmaan etenkin runsaslukuisen pesimä- ja sulkasadon aikaisen vesilinnuston ansiosta.

Lähinnä 1970-luvulla tehtyjen linnustoselvitysten perusteella Ansionjärven pesivien vesilintujen lajimäärä oli 11 ja parimäärä 27. Kahlaajia pesi seitsemän paria neljää eri lajia, varpuslintuja yhdeksän lajia ja haikaroita, petolintuja, rantakanoja, lokkeja ja pöllöjä yhteensä viisi lajia. Pesiviä lintulajeja järvellä oli tuolloin kaikkiaan 29. Ansionjärven pesimäaikaiseksi suojelupiste-arvoksi laskettiin linnuston laji- ja parimäärien perusteella 64. Ansionjärven sulkasadon aikainen arvo luokiteltiin huomattavaksi ja muutonaikainen arvo kohtalaiseksi.

Kesäkuussa 1992 kartoitettiin yöaktiivisten pesimälintujen esiintymistä Ansionjärven rannoilla. Muistakin lajeista kertyi runsaasti havaintoja. Kaikkiaan selvityksessä havaittiin 20 pesiväksi tulkittua lajia ja 142 paria. Poikkeuksiin perustuneet arviot vesilintujen lukumäärästä (7 lajia ja 32 paria) ovat todellista pienempiä, koska osa pesinnöistä oli mitä todennäköisimmin tuhoutunut ja emolinnut poistuneet järveltä. Runsaimmat lajit olivat sinisorsa, telkkä ja tavi. Kaulushaikaroita, luhtahuitteja ja ruisräkkiä havaittiin kutakin kahdella reviirollä, taivaanvuohia kolmella, kurki yhdellä. Ruokokerttusia lauloi 75 reviirollä, pajusirkkuja 12 koirasta, rytikerttusia neljä ja rastaskerttusia yksi koiras. Ilmeisesti pesimättömiä pikkulokkeja lenteli järvellä 30 yksilöä. Ruskosuohaukkaa ei havaittu, mutta nuolihaukkoja pesi rantametsissä kaksi paria. Vuoden 1992 inventoinneissa ei kahdella yöaikaisella käyntikerralla todennäköisesti havaittu kaikkia pesiviä lajeja, mutta tulosten perusteella Ansionjärven pesimälinnusto ei liene olennaisesti muuttunut 1970-luvulta 1990-luvulle.

Ansionjärvellä nykyisin pesivää linnustoa inventointiin vuonna 2016. Vesilintujen lajimäärä oli kuusi eli aiempaa pienempi, mutta parimäärä entisellä yleistasolla, 35 paria. Tämän lisäksi järvellä oleskeli pesimätön laulujoutsenpari. Todennäköisesti laulujoutsen alkaa pesiä lähivuosina. Runsaimmat lajit olivat sinisorsa (10 paria), silkkiuikku (8) ja nokikana (8). Kanadanhanhia pesi yksi pari. Aarinkaislahdella pesi sadan naurulokin yhdyskunta. Pikkulokkeja pesi kaksi paria, taivaanvuohia kolme, rantasipejä kaksi ja metsävikloja yksi. Suojeluarvoa merkittävästi nostavista, vaateliaimpiin kuuluvista lintuvesilajeista Ansionjärvellä tavattiin pesimäkaudella 2016 kaulushaikaroita 2–3 reviirollä, ruskosuohaukkoja ja ruisräkkiä kahdella, luhtakanoja ja luhtahuitteja yhdellä reviirollä sekä yksi pesiväksi tulkittu

heinätavipari. Ruovikoissa laskettiin ruokokerttusia noin 70 reviiirillä, pajusirkkuja noin 20:lla ja rytikerttusia neljällä reviiirillä. Joinakin aiempina vuosina Ansionjärvellä on havaittu myös tukka- ja punasotkia. Vuonna 2016 ruokavieraana tavattiin kuikka, joka pesinee jollain lähijärvistä. Ansionjärven pesimälajeista merkittävä osa kuuluu EU:n lintudirektiivin liitteen I lajeihin tai Suomessa uhanalaisiksi luokiteltuihin lajeihin.

Myös muutonaikaista linnustoa havainnoitiin Ansionjärvellä vuonna 2016 kahdella käyntikerralla. Ensimmäisellä käynnillä, 13.4.2016, Haminanjoella sillan eteläpuolella havaittiin yli 150 yksilön sinisorsa- ja taviparvi. Muita koko Ansionjärven alueella tavattuja, läpimuuttaviksi tulkittuja vesilintuja olivat kaksi uiveloparia. Yhteensä havaittiin kahdeksan lajia vesilintuja, jotka tulkittiin paikallisiksi, sekä muita pesimälinnustoon kuuluvia ranta- ja kosteikkolajeja. Toisella käynnillä, 22.4., Haminanjoen 50 tavin parvi tulkittiin läpimuuttaviksi, mutta muut havainnot koskivat pesiviksi tulkittuja yksilöitä. Koska käyntikertoja oli yli kaksi kuukautta kestäväällä vesi-, ranta- ja kosteikkolintujen kevätmuuttokaudella vain kaksi, eivät tulokset kuvaa luotettavasti edes kevään 2016, saati edustavasti yleispätevämpää muutonaikaista lintutilannetta Ansionjärvellä. Tarkkailu ei anna luotettavaa käsitystä Ansionjärven arvosta muutonaikaisena lintuvetenä.

Viitasammakko

Keväällä 2016 tehdyssä viitasammakkoselvityksessä havaittiin yhteensä 77 soidintavaa viitasammakkokoirasta. Viitasammakkoja havaittiin länsi- ja luoteisosaa lukuun ottamatta koko järvellä.

Viitasammakko on EU:n luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittu laji. Sen soidinpaikat ovat luonnonsuojelulain 49 §:n tarkoittamia lisääntymis- ja levähdyspaikkoja, joiden hävittäminen ja heikentäminen on kielletty.

Sudenkorennot

Natura-tietolomakkeen (1996) mukaan Ansionjärvellä esiintyy luontodirektiivin liitteen IV(a) sudenkorentolajeja lummelampikorentoa ja täplälampikorentoa. Ympäristöhallinnon Hertta-tietokannassa ja Luonnontieteellisen keskusmuseon Hatikka -havaintotietokannassa on havaintoja lajeista Aarinkaislahdelta, Haminanjoen varrelta sekä järven länsi- ja koillisosista vuodelta 2008.

Luontodirektiivin liitteen IV(a) sudenkorentolajit inventointiin kesällä 2016. Täplälampikorennot saatiin runsaasti havaintoja Aarinkaislahden länsirannalla, jossa tavattiin myös lummelampikorentoa. Yksittäisiä havaintoja lajeista saatiin myös Aarinkaislahden etelä- ja itärannoilta. Havaintojen perusteella on hahmoteltu lajien esiintymisalue. Esiintymisalue tulee tulkita lajien lisääntymis- ja levähdyspaikaksi, jonka hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain nojalla kielletty.

Vaikutusarvio

Vaikutukset linnustoon

Allikot ja uomat kasvattavat avovesi- ja kasvustolaikkujen reunavaikutusta, joka nostaa eliöiden laji- ja yksilömääriä yhtenäisiin vesialueisiin ja kasvustoihin verrattuna. Myös monet ruovikoissa ja luhdilla pesivät ja ruokailevat tai muuttoaikaan lepäilevät rantakanat, kahlaajat ja varpuslinnut oleskelevat ja liikkuvat mielellään kasvustojen reunoilla. Kun tiheimpiin ja yhtenäisimpiin vesikasvustoihin ruopataan pieniä allikoita ja vesiuomia, saavat vesilinnuista varsinkin puolisuokeltajasorsat (sinisorsa, tavi, heinätavi, aiempina vuosina haapana), nokikanat ja näiden lajien poikueet lisää mieluisia elinympäristöjä. Myös telkät ja silkkiuikut oleskelevat usein pienehköillä vesialueilla ja kasvustojen reunoilla. Allikot ja uomat ovat suotuisia ruokailu- ja suojapaikkoja ja erityisen haluttuja sulkasatoaikaan keskikesällä, jolloin vesilinnut lentävät huonosti tai eivät lainkaan muutama viikkoon. Rantakiinteistöjen rannankäyttöä, veneilyä ja muuta Ansionjärven virkistyskäyttöä palvelevat uomat houkuttelevat yhtä lailla vesilintuja ja ovat siksi hyödyllisiä paitsi ihmisille myös linnuille. Kun reunat jätetään mutkitteluviiksi, reunavaikutus maksimoituu ja allikot näyttävät mahdollisimman luonnonmukaisilta.

Allikoita ja uomia sijoitettaessa on otettu huomioon arimpien ja vaateliaimpien ruovikkolintujen elinympäristöt ja pesimäpaikat. Kaulushaikaroiden ja ruskosuohaukkojen tarvitsemat vankimmat ja rauhallisimmat järviruovikot on jätetty toimenpiteiden ulkopuolelle. Pesäpaikkojen lähistöllä olevat allikot tai uomat eivät sinänsä häiritse näitäkään lintulajeja, kun uudet uomat eivät edistä petojen liikkumista näiden lintulajien pesien lähetyvillä. Kaulushaikaroille, ruskosuohaukoille ja muillekin vesi- ja kosteikkolajeille on eduksi, mikäli Haminanjoen itärannalla, Niittyniemen koillis- ja eteläpuolella, Ansionjärven kaakkoisrannalla ja Aarinkaislahden suulla Kalunmäen edustalla (paikka tunnetaan myös nimellä Haapasen kärki) laajimpien ruovikko- ja luhta-alueiden ympäri kaivetaan rannan puolelle syvä vesiuoma vallihaudaksi turvaamaan pesäpaikkoja rannan puolella liikkuvilta maapeudoilta.

Ansionjärvi on liitetty Natura-alueiden verkostoon seuraavien EU:n lintudirektiivin liitteen I lajien esiintymispaikkana: kaulushaikara, kurki, luhtahuitti, ruisrääkkä ja ruskosuohaukka. Ehdotettujen järven kunnostustoimien ei tule heikentää, vaan pikemminkin parantaa näiden lajien elinoloja alueella. Lajien pesäpaikkojen, ruokailu-, lepäily- ja muiden elinympäristövaatimusten sekä ravinnonhankinnan ja muiden elintapojen perusteella on arvioitava, millä tavoin ja miten merkittävästi kunnostustoimet tulevat vaikuttamaan lajien elinoloihin ja lähitulevaisuuden esiintymisedellytyksiin Ansionjärvellä.

Kaulushaikara on vaatelias, ruskosuohaukan kaltainen vankkoihin ja melko syvässä vedessä kasvaviin järviruovikoihin erikoistunut laji (direktiivilajien ulkopuolisista lajeista samankaltaisia ruovikoita tarvitsevat myös rastas- ja rytikerttunen). Kaulushaikarat pesivät mieluiten laajoissa, tiheissä ja

rauhallisimmissa järviruovikoissa Haminanjoen suulla ja joen varrella Niittyniemen etelä- ja pohjoispuolella, järven kaakkoiskolkassa sekä Aarinkaislahden etelärannalla. Kunnostustoimissa laajimmat ruovikot näillä alueilla jätetään entiselleen, eivätkä ehdotetut toimet muutenkaan heikennä kaulushaikaran elinoloja.

Kurki on viime vuosikymmeninä sopeutunut pesimään ja ruokailemaan hyvin monenlaisissa kosteissa, avoimissa ja puoliavoimissa ympäristöissä. Rehevärantaiset lintuvedet ovat kurjille sopivaa elinympäristöä, kunhan itse pesäpaikka säilyy häiriöttömänä. Ansionjärvellä kurkiparit pesivät Niittyniemen eteläpuolen ja Aarinkaislahden pohjoispään luhdilla. Kunnostustoimissa kurkien suosimat pesäpaikat jätetään rauhaan. Ruoppaukset ja niitot parantavat ja monipuolistavat kurkien ruokailupaikkoja. Pienpetopyynti voi vähentää pesintöjen tuhoutumisen riskiä, kuten muillakin maassa pesivillä lintulajeilla. Kunnostustoimilla ei ole haitallisia vaikutuksia kurjen elinoloihin Ansionjärvellä.

Luhtahuitti hyväksyy elinympäristökseen reheväkasvuisia, vetisiä rantaluhtia, joilla valtakasvina rehoittaa useimmiten osmankäämi, järvikorte, sarat tai järviruoko. Luhtahuitille riittää koko kesäkauteksi elinpiiriksi kohtalaisen pienikin kasvusto, kunhan se on maapedoille vaikeakulkuinen ja muutenkin suojaista. Piileskelevä ja enimmäkseen yöaktiivinen luhtahuitti ei häiriinny esimerkiksi lintutornin rakentamisesta, ihmisten liikkumisesta tai muusta toiminnasta reviiirinsä lähetyvillä, kunhan sopivaa elinympäristöä on saatavilla. Luhtahuitille sopivia luhtia on Ansionjärven eri puolilla runsaasti, eivätkä ehdotetut hoitotoimet millään tavalla heikennä lajin esiintymismahdollisuuksia rannoilla. Pienten allikoiden ja vesiuomien raivaaminen yhtenäisiin kasvustoihin sekä pensaikkojen raivaaminen rantaluhtien avartamiseksi on päinvastoin hyödyksi luhtahuitille ravinnonetsintään ja liikkumiseen sopivan elinympäristön monipuolistumisen ansiosta.

Ruisrääkkä elää läpi pesimäkauden tuuhea ja korkea heinäkavullisuutta kasvavilla, kuivilla tai melko kuivilla avomailla. Ansionjärvellä ruisrääkkä viihtyy kuivahkoilla heinä- ja saravaltaisilla avoimilla rantaniityillä. Kasvustojen kätköissä pysyttelevänä ja suureksi osaksi yöaktiivisena lajina ruisrääkkä ei häiriinny ihmisen toiminnasta, kunhan elinympäristö säilyy suojaistena loppukesälle saakka. Ruisrääkkä hyötyy rantaniityjen raivaamisesta avoimemmaksi. Ehdotetuilla hoitotoimilla ei ole haitallisia vaikutuksia ruisrääkän elinoloihin Ansionjärvellä.

Ruskosuohaukka pesii kaulushaikaran tavoin laajimmissa ja vetisimmissä, vankimmissa ja häirinnältä turvassa olevissa järviruovikoissa. Kaulushaikaroiden tavoin ruskosuohaukat pesivät Ansionjärvellä laajoissa ruovikoissa Haminanjoen suulla ja joen varrella Niittyniemen etelä- ja pohjoispuolella, järven kaakkoiskolkassa sekä Aarinkaislahden etelärannalla. Saalistukseen kelpaavia ympäristöjä sijaitsee pitkin rantoja ympäri järven sekä lähiympäristön pelloilla. Ruoppaukset, niitot ja kosteikkojen rakentaminen parantavat ruskosuohaukan ravintotilannetta sekä monipuolistavat ja laajentavat sille suotuisaa saalistusympäristöä. Kunnostustoimet eivät heikennä ruskosuohaukan pesimäympäristön laatua tai saatavuutta.

Ehdotetut kunnostus- ja hoitotoimet eivät vaikuta haitallisesti myöskään muiden Ansionjärvellä pesivien ja muuttoaikaan levähtävien lintulajien, erityisesti Natura-alueen perusteissa lueteltujen lajien, elinoloihin vaan päinvastoin monipuolistavat, elvyttävät ja muuten parantavat niiden pesintään, ruokailuun ja lepäilyyn sopivia elinympäristöjä.

Vaikutukset Natura-luontotyyppihin

Allikoiden ja uomien kaivaminen sekä niitto vaihettumisilla ja rantasoilla heikentävät Natura-luontotyyppiä paikallisesti, mutta ne ovat välttämättömiä lintujen elinolojen parantamiseksi. Niitot vaikuttavat enimmäkseen todennäköisesti ilmaversoiseen vesikasvillisuuteen, ei niinkään turvetta muodostavaan luhtakasvillisuuteen. Niitot voivat myös kohentaa vaihettumis- ja rantasoiden tilaa, varsinkin, jos toimenpiteet kohdistuvat yksipuolisimpiin isosorsimokasvustoihin.

Södermanin (2003) ohjeistuksessa todetaan, että luontodirektiivissä ei vaadita Natura -alueen täydellistä koskemattomuutta tai luonnontilaisuutta, vaan sillä tarkoitetaan Natura-alueen eheyttä, jossa koko alueen ekologisen rakenteen ja toiminnan täytyy säilyä elinkelpoisena. Rakennetta ja toimintaa voidaan arvioida arvioimalla näitä kuvaavia biologisia muuttujia, esimerkiksi elinpiirejä, ruokailu- tai pesimäalueita, ravinne- ja hydrologisia suhteita, ekologisia prosesseja ja populaatioita. Rantaluhtien raivauksia ja niittoja on tehty Natura-alueilla nimenomaan pesimälinnuston elinolojen ja siten alueen ekologisen toiminnan parantamiseksi.

Vaikutukset viitasammakopopulaatioon

Toimenpiteet toteutetaan niin, ettei niistä koidu haittaa viitasammakoille. Uusien kutemiseen soveltuvien allikoiden avaaminen on luultavasti hyödyksi viitasammakolle. Viitasammakko kutee matalaan veteen, joten syväksi ruopatut alueet eivät välttämättä sovellu kutualueiksi. Kylmähorroksen aikaan tehty ruoppaus voi olla riski alueella talvehtiville aikuisille yksilöille. Ainakin osan viitasammakopopulaatioista tiedetään talvehtivan kutualueillaan, jolloin talviruoppauksia tulee välttää ainakin näillä alueilla. Kesäaikaan ennen poikasten maalle nousua kutualueella tehty niitto ja siihen liittyvä raskaiden koneiden käyttö voi olla vahingollista vesikasvillisuuden seassa eläville viitasammakon nuijapäille tai avata kaloille pääsyn alueelle. Viitasammakoiden kannalta suotuisin aika tehdä toimenpiteitä vesiympäristössä on elokuussa ja syyskuun alkupuoliskolla, jolloin sammakot ovat maalla.

Vaikutukset luontodirektiivin liitteen IV(a) sudenkorentoihin

Täplä- ja lummelampikorentojen vuosina 2008 ja 2016 havaitut esiintymisalueet tulee tulkita niiden lisääntymis- ja levähdyspaikoiksi. Ruoppaus voi uhata pohjasedimentissä eläviä toukkia. Siksi laajamittaisia ruoppauksia ei voida käytännössä tehdä lajien lisääntymis- ja levähdyspaikoilla.

Umpeenkasvu on yksi lajeja potentiaalisesti uhkaavista tekijöistä. Pieni-
muotoisten allikoiden kaivamisen on todettu vahvistavan ainakin täplälam-
pikorenonn kantoja, joten allikot ovat suositeltava elinympäristöjen hoito-
muoto. Esiintymisalueella ja sen reunoilla kasvavat varsinkin yksittäiset
pienetkin puut voivat olla tärkeitä levähdyspaikkoja, joten pääosa niistä tu-
lee säästää hoitotoimien yhteydessä.

Rantakasvien niitolla ei ole todennäköisesti vaikutusta lampikorentoihin.
Rantoja monipuolistava ja reunavyöhykkeitä lisäävä niitto luo sudenkoren-
noille uusia saalistusalueita. Myöskään vesikasvien niitolla ei ole oletetta-
vasti erityistä vaikutusta, jos niitetään vedenpinnan tason tienoilta. Syvem-
mältä niitettäessä saattaa vaikutuksia syntyä. Lampikorentojen toukkia, tai
ainakin munia, on käytännössä läpi vuoden vedessä, koska lampikorennot
aikuistuvat pitkällä aikavälillä ja uusia aletaan munia pian lentokauden
käynnistyttyä. Jos niitetään laajoja vesikasvillisuuden alueita, lampikoren-
noilta voi kadota kuoriutumipaikkoja. Toukat kiipeävät pois vedestä
yleensä pystysuorille pinnoille (tyypillisesti kasvien varsiin) aikuistumaan.
Jotta lampikorentojen toukille jäisi edelleen riittävästi kuoriutumipaikkoja,
on vedenpintaa mukailten tai syvemmältä niitettäessä hyvä nostaa terää
toistuvasti, mutta lyhyeksi aikaa korkeammalle (esimerkiksi 20 cm pinnan
päälle).

Muinaismuistot ja kulttuuriperintö

Kulttuuriperintöpotentiaalin esiselvityksessä Ansionjärven rantojen 200 m:n
tarkasteluvyöhykkeeltä löydettiin vain yksi muinaisjäänkökohde, Ansion-
järven Hirviniemen kivikautinen asuinpaikka. Asuinpaikka on Haminanjo-
ensuun länsirannalla, Hirviniemen itärinteessä matalan muinaistörmän
päällä. Paikalta on löydetty kvartssia.

Museoviraston kanssa on sovittu, että riittävistä kulttuuriperinnän selvitys-
toimenpiteistä sovitaan kunnostustyön toimenpiteiden toteutusjärjestyksen
selvittyä. Kulttuuriperinnön kartoitusten osuus suhteutetaan kunnostus-
hankkeen laajuuteen ja kustannuksiin.

Maisema

Ansionjärvi kuuluu Salpausselän-Puujokilaakson viljelymaisemaan, jossa
on tyypillistä laajojen peltoaukeiden ja korkeiden harju- ja moreenimuodos-
tumien vuorottelu. Mommilanjärven-Puujoen kulttuurimaisemat ovat Hä-
meen laajimpia kulttuurimaisemia, joiden olemukseen vaikuttaa Salpaus-
selkään liittyvä geologinen historia.

Vesistö

Yleiskuvaus

Ansionjärvi on Teuron- ja Puujoen välissä sijaitseva läpivirtaamajärvi Koke-
mäenjoen päävesistöissä. Ansionjärvi on luonteeltaan matala läpivirtaama-

järvi eli joen uoman laajentuma Puujoen keskivaiheilla. Ansionjärven veden viipymä on vain 1,5 d.

Järven valuma-alueen pinta-ala on 647 km² ja lähivaluma-alueen 36,7 km². Ansionjärvi saa pääosan vesistään Mommilanjärvestä laskevasta Haminanjoesta.

Ansionjärvi on pinta-alaltaan 75 ha. Järvi on matala. Sen keskisyvyys on 1,5 m ja suurin syvyys 6 m. Ansionjärven vedenkorkeus määräytyy Vuolteenkosken padon korkeuksien mukaan. Pato sijaitsee noin 4 km alavirtaan Ansionjärven luusuasta.

Järvi on tyypiltään pieni humusjärvi. Sen ekologinen tila on luokiteltu tyydyttäväksi. Lämpökerrostuneisuuden on todettu olevan loivaa.

Natura-alueen pinta-ala on järviällä hieman laajempi, 94 ha. Natura-alue käsittää myös osan Haminanjoesta ja Puujoen luusuan.

Vedenkorkeudet

Vuolteen kosken pato sijaitsee Puujoessa noin neljän kilometrin päässä Ansionjärven luusuasta. Säätöalustelu aloitettiin vuonna 1964. Teuronjoen ja Puujoen yläjuoksun järjestely-yhtiö sai vuonna 2010 Etelä-Suomen aluehallintovirastolta luvan sääntöalustelujen muuttamiseen Ansionjärvellä. Vuolteenkosken padon käytön vaikutukset ulottuvat Mommilanjärveen ja sen yläpuolelle Teuronjokeen aina Myllykylän padon alapuolelle saakka. Padon käytön vaikutukset näkyvät myös alapuolisessa Puujoessa. Erittäin suurilla virtaamilla padon alapuolisen Puujoen huono vetokyky vaikuttaa järviin saakka.

Ansion- ja Mommilanjärven vedenkorkeuksien tunnusluvut NN -korkeusjärjestelmässä vuosijaksolla 2001–2018 ovat taulukon 1 mukaiset.

Taulukko 1. Vedenkorkeudet. Asema 3501940, Haminanvuolle (Teuronjoki-Puujoki) NN +m

Ylivedenkorkeus	HW	83,56
Keskiylivedenkorkeus	MHW	82,83
Keskivedenkorkeus	MW	82,23
Keskialivedenkorkeus	MNW	81,92
Alivedenkorkeus	NW	81,55

Vesistön tila

Ansionjärvi on veden peruslaadultaan ruskeavetinen humusjärvi, joka on voimakkaasti rehevöitynyt. Ansionjärven veden laadun kannalta

ratkaisevaa on Mommilanjärvestä tulevien vesien laatu, minkä lisäksi myös lähivaluma-alueen pelloilta tulee järveen hajakuormitusta.

Veden laatua on raportoitu erityisesti vuosilta 2013 ja 2016. Kokonaisfosfori- ja kokonaistyyppipitoisuus ovat tärkeitä mittareita vesien rehevyyden arvioinnissa. Päälysveden fosforipitoisuus Ansionjärvellä on reheville vesille ominainen. Melko korkea klorofylli-a-pitoisuus osoittaa lehtivihreällisten planktonlevien runsautta vedessä ja järven rehevyytensä. Myös päälysveden tyyppipitoisuus on kohonnut luonnontasosta ilmentäen kuormitusta. Alusveden fosforipitoisuuden oli vuonna 2013 havaittu Ansionjärvessä olevan jonkin verran koholla päälysveteen verrattuna, mikä selittyy sedimenttiin sitoutuneen fosforin vapautumisesta takaisin veteen esimerkiksi tilanteessa, jossa happea on alusvedessä vähän. Merkittävää sisäistä kuormitusta ei vuonna 2013 kuitenkaan todettu. Vuonna 2016 ero päälysvettä ja alusvesien fosforipitoisuuksissa ei ollut yhtä suuri kuin vuonna 2013. Koliformisten bakteerien puuttuminen kertoo veden hyvästä hygieniatasosta. Ansionjärven päälysvesi on lievästi sameaa.

Vesienhoitolainsäädännön mukaisessa luokittelussa Ansionjärven ekologinen tila on tyydyttävä. Ansionjärven kemiallinen tila on arvioitu hyvää huomaksi Suomen ympäristökeskuksen asiantuntija-arvioon nojaten ja lähinnä kalaelohopeariskin perusteella. Ansionjärven ekologisen luokittelun taso on vedenlaatuluokitus, jossa fosforipitoisuutta on painotettu. Biologista dataa Ansionjärveltä on niin niukasti, ettei sitä ole ollut mahdollista käyttää määrävänä ekologisen tilan arvioinnissa. Ekologinen tavoitetila on suunnitelmassa saavuttaa vuoteen 2021 ja kemiallinen tavoitetila vuoteen 2027 mennessä.

Vedenlaatuun ei arvioida tulevan oleellisia muutoksia toimenpiteiden luonteen vuoksi. Vesi samentuu työn aikana, mutta samentuminen loppuu varsin nopeasti työn päättymisen jälkeen. Kosteikat pienentävät hieman järven kuormitusta, mutta määrä on pieni verrattuna kokonaiskuormitukseen, koska käytännössä lähes koko järven kuormitus tulee Haminanjoesta.

Kalasto

Ansionjärvellä ei ole tehty varsinaista kalastoselvitystä. Ansionjärven kaltaisessa rehevässä ja matalassa järvessä kalasto on todennäköisesti särkikalvaltaista.

Vesistön käyttö

Ansionjärvellä ei ole nykyisin virkistyskäyttöä palvelevia rakenteita. Alueella käy jonkin verran lintuharrastajia, jotka ovat ilmoittaneet harvakseltaan havaintojaan Tiira -lintutietopalveluun. Huolimatta kuulumisestaan lintuvesiensuojeluohjelmaan, FINIBA-alueisiin ja Natura-verkoston Ansionjärvi ei ole kovin tunnettu edes kantahämäläisten lintuharrastajien keskuudessa. Järven lähellä ei ole pysäköintialueita eikä järvellä ole opasteita, lintutornia tai polkuja.

Nykyisistä virkistyskäyttömuodoista Ansionjärvellä kalastus lienee tärkeimpiä. Yhteiset vesialueet jakautuvat osakuntien kesken seuraavasti: Haminan kylän osakunta 73 ha, Oitin kylän osakunta 12 ha ja Torholan kylän osakunta 9 ha. Kalastuksen lisäksi myös metsästys on sallittu alueen suojelupäätöksessä. Hausjärven metsästysyhdistys on perinteisesti aloittanut sorsastuksen Ansionjärvellä vuosittain 20.8.

Ansionjärven läpi kulkee aloittelijoille sopiva Puujoen melontareitti. Lähtöpiste on Oitissa, josta voi meloa joko Janakkalan kautta Hämeenlinnaan tai Ansion- ja Mommilanjärvelle päin ja edelleen Kärkölään ja Lammin suuntaan.

Pohja ja sedimentti

Suurin osa järven rantojen pinta- ja pohjamaista on savea, etenkin Ansion, Simolan ja Ojalan tilojen pellot. Hiekkamoreenia ja saraturvetta löytyy etupäässä Aarinkaislahden rannoilta ja järven lounaisrannalta. Kalliomaata on pienialaisesti Ansion tilan pohjoispuolella sekä Natura-alueen pohjoisosan (Haminanjoen) rannoilla.

Sedimenttien haitta-ainepitoisuuksia ei ole selvitetty, koska valuma-alueella ei ole tiedossa toimintoja, joista haitta-aineita olisi erityisesti päässyt vesistöön.

Arvio vahingoista

Arvio syntyvistä menetyksistä ja niiden korvattavuudesta

Korvattavaa ja sopimuksilla sovittamatonta haittaa ei arvioida syntyvän.

Tarkkailu

Vaikutustarkkailu

Seurantaa tehdään asianomaisen viranomaisen hyväksymällä tavalla. Seurannassa voidaan hyödyntää alueen muita seurantoja.

Vesistötarkkailu

Ennen kunnostukseen ryhtymistä otetaan kaksi vesinäytettä salmesta Ansionjärven luusuasta. Toinen näyte otetaan talvella tammi-maaliskuussa ja toinen kesällä kesä-elokuussa. Näytteistä analysoidaan: alkaliniteetti, hapen kyllästysaste, happi (liukoinen), kemiallinen hapenkulutus (COD_{Mn}), kokonaisfosfori, kokonaistyyppi, lämpötila, pH, sameus, sähkönjohtavuus ja väriluku. Kesällä analysoidaan lisäksi klorofylli-a.

Työn aikana veden samentumista seurataan järven luusuan näytteenotto-pisteestä. Samentumista seurataan näkösyvyyden avulla.

Kunnostuksen valmistuttua vedenlaadun seuranta jatketaan kolme vuotta. Näytteitä otetaan vuosittain kaksi samoin kuin ennen kunnostusta.

Luontovaikutusten tarkkailu

Kasvi- ja eläinlajistoa seurataan kasvillisuus-, linnusto-, viitasammakko- ja korentoselvityksillä, jotka suositellaan tehtäväksi hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisina. Seurannan kustannukseksi arvioidaan kustannusarvion mukaisesti 30 000 €.

Toteuttaminen

Esitys lupamääräyksiksi

Hanke on ensisijaisesti alueen luontoarvojen säilyttämiseen tähtäävä kunnostushanke. Lintuvesien kunnostukset ovat yleisesti näiden tyypillisesti matalien ja rehevien vesialueiden ominaispiirteistä johtuen hankkeita, joissa tehtävien rakenteiden pysyvyys on yleensä rajallinen ja muun muassa umpeenkasvu ja liettyminen voivat vesialueen ja valuma-alueen ominaispiirteistä johtuen olla hyvinkin nopeita.

Vesialueen ruoppausten/vesikasvillisuuden poiston ja pesimäsaarekkeiden rakentamisen osalta hakijalle ei voida asettaa rakenteiden kunnossapitovelvoitetta. Velvoite olisi kohtuuton edellä mainittujen syiden ja hankkeen ensisijaisesti luonnonsuojelullisten tavoitteiden johdosta. Hakijan näkemyksen mukaan tehtävät kunnostustoimenpiteet ovat kertaluontoisia ja mahdollisten tulevaisuudessa tehtävien kunnostettavien alueiden kunnossapito- ja ylläpitotöiden tulee olla omia hankkeitaan, joita ei tässä luvassa voida asettaa hakijan velvoitteiksi.

Hakija esittää hankkeen lupakäsittelyn aloittamisen ja hakijana toimimisen ehdoksi, ettei sille aseteta kunnossapitovelvoitteita. Hanke on kohteen erityisten luontoarvojen takia yleisen tarpeen vaatima.

Aikataulu

Työ voidaan suorittaa talvi- tai syyskaivuna. Mahdollinen kesäkaivu ajoitetaan tehtäväksi lintujen pesimäkauden ulkopuolella syys-lokakuussa.

Kaivuutyötä ei tehdä talvella viitasammakoiden kutupaikoilla, sillä ainakin osan viitasammakkopopulaatiosta tiedetään talvehtivan kutualueillaan. Viitasammakoiden esiintymisalueilla vesiympäristön toimenpiteet tehdään elokuussa ja syyskuun alkupuoliskolla, sillä sammakot ovat tuohon vuodenaikaan maalla.

Pieniin ruoppauksiin syksy tai varhainen kevät sopivat parhaiten, koska silloin vedenpinta on järvissä yleensä alhaalla ja työ on siten helpompaa. Isoille ruoppauksille suositeltu aika on talvella, jolloin jää ja maapohja kantavat kaivumassojen kuljetuskaluston.

Muut tiedot

Hanke ei sanottavasti loukkaa yleistä tai yksityistä etua.

Hankkeesta koitua hyöty on huomattava verrattuna hankkeesta koituihin menetyksiin. Hankkeesta on yleistä hyötyä luontoa arvojen säilymisen ja parantumisen ansiosta sekä virkistyskäyttömahdollisuuksien parantuessa. Hyötyjä ei arvioida rahana.

Hanke edistää vesienhoitosuunnitelman ja luonnonsuojelullisten suunnitelmien tavoitteita. Hanke ei vaikeuta olemassa olevien kaavojen toteuttamista tai kaavojen laatimista.

ASIAN KÄSITTELY

Täydennykset

Hakija on täydentänyt hakemustaan 10.9.2019.

Tiedottaminen

Hakemuksesta on tiedotettu julkaisemalla kuulutus ja hakemusasiakirjat aluehallintovirastojen verkkosivuilla (<http://avi.fi/lupatietopalvelu>) 1.10.-31.10.2019.

Tieto kuulutuksesta on julkaistu myös Etelä-Suomen aluehallintoviraston ja Hausjärven kunnan ilmoitustauluilla. Hakemusasiakirjat ovat olleet kuulutusaikana yleisesti nähtävillä Hausjärven kunnanvirastossa.

Hakemuksesta on lisäksi erikseen annettu tieto niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Aluehallintovirasto on pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnon Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat vastualueelta, Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselta, Museovirastolta, Hausjärven kunnalta ja Hausjärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta.

Lausunnot

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on todennut Ansionjärven sisältyvän Mommilanjärvi -nimiseen vesimuodostumaan, joka kuuluu Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueeseen. Mommilanjärvi on luokiteltu tyydyttävään ekologiseen tilaan. Suunnitellut kunnostustoimet tähtäävät ensisijaisesti Ansionjärven suojeluarvojen säilyttämiseen ja parantamiseen. Vesienhoidon ekologisessa luokittelussa käytettävät biologiset muuttujat ovat muita, kuin mitä lintuvesikunnostuksella varsinaisesti

parannetaan, joten Ansionjärven ekologiseen tilaan niillä lienee vähäinen vaikutus. Vesienhoidon tavoitteisiin kunnostukset vaikuttanevat lähinnä välillisesti mm. valuma-alueelta tulevan kuormituksen vähentämisen (kos-teikot, laskeutusaltaat) sekä järven yleisen monimuotoisuuden turvaamisen kautta. Ansionjärven hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisten kunnostusten toteuttaminen on erittäin suositeltavaa eivätkä suunnitellut toimet vaaranna vesienhoidon tavoitteiden toteutumista.

Kunnostussuunnitelmassa on arvioitu toimien vaikutuksia alueen linnus-toon ja erityisesti EU:n lintudirektiivin liitteen I lajeihin. Ansionjärven suoje-luperusteisiin on kuitenkin hiljattain (Natura -tietolomake, Valtioneuvoston päätös 5.12.2018) lisätty lintulajeja (rastaskerttunen, laulujoutsen, nauru-lokki, härkälintu ja kalatiira), ja toimenpiteiden vaikutuksia myös näihin la-jeihin tulisi kunnostussuunnitelmassa pohtia tarkemmin.

Ansionjärvellä esiintyy runsaasti viitasammakkoa, joka on EU:n luontodi-rectiivin liitteen IV (a) laji. Sen lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämi-nen ja heikentäminen on kiellettyä. Viitasammakon lisääntymis- ja leväh-dyspaikan laajuuden määrittelemiseen liittyy jonkin verran epävarmuutta, ja kunnostustoimia viitasammakoesiintymien läheisyyteen suunniteltaessa on syytä noudattaa varovaisuusperiaatetta. Ansionjärven kunnostussuun-nitelmassa viitasammakoiden lisääntymispaikkojen suoja-alueille esitetään muun muassa kosteikkoaltaan, syvien uomien ja allikoiden kaivamista (esi-merkiksi kunnostussuunnitelman kohteet 22, 23, 27, 32, 35, 36, 40, 41, 50, 51, 52). Kunnostussuunnitelmassa tulisi avata hieman enemmän sitä, mi-ten toimenpiteet toteutetaan niin, ettei niistä aiheudu haittaa viitasamma-kolle.

Toimenpiteen vaikutuksia vedenlaatuun tulee seurata Hämeen ELY-kes-kuksen hyväksymällä tavalla. Näytteiden ottopaikkojen sijainti ja tutkittavat määreet ratkaistaan myöhemmin kulloistenkin toimenpiteiden sijoittumisen perusteella. Tarkkailusuunnitelma tulee toimittaa hyvissä ajoin Hämeen ELY-keskuksen ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualueelle.

Muuten lupa lupahakemuksen mukaiselle toimenpiteelle voidaan myöntää normaalein lupaehdoin.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen lausunto

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviran-omainen on todennut, että hanke lisää järven luonnonsuojelullista arvoa ja parantaa virkistyskäyttömahdollisuuksia. Kalatalouden kannalta Ansionjär-vellä on tällä hetkellä todennäköisesti vähäinen merkitys, mutta toimenpi-teillä on myös kalatalouden kannalta positiivisia vaikutuksia. Hanke voi-daan toteuttaa normaalein lupaehdoin.

Museoviraston lausunto

Museovirasto on todennut, että Ansionjärven alueesta on 2016 teetetty kulttuuriperintöpotentiaalin esiselvitys (Kulttuuriperintöpotentiaalin

esiselvitys Kanta-Hämeen ja Pirkanmaan järvillä. Freahabit-life -hanke. Vanajavesikeskuksen kohdealueet).

Ansionjärven rannoilta tunnetaan vain vähäisesti arkeologisia kohteita ja arkeologista tutkimustoimintaa on ollut vähän. Järven lähiympäristössä on tehty kaksi arkeologista inventointia, joista ensimmäinen on vuodelta 1982 ja toinen vuodelta 2000. Järven pohjoispuolella olevalta Hirviniemeltä tunnetaan yksi kivikautinen asuinpaikka, jossa ei ole tehty tarkempia arkeologisia tutkimuksia. Muut lähimmät arkeologiset kohteet sijaitsevat Ansionjärven rannoista noin kilometrin etäisyydellä. Olemassa olevien inventointiraporttien perusteella tiedetään, että järven ympäristöä on inventoitu vain otoksina ja Museoviraston arvion mukaan havaintojen puute voi johtua lähinnä tutkimuksen puutteesta.

Laaditun kulttuuriperintöpotentiaalın esiselvityksen mukaan erityisesti järven pohjois- ja eteläpuolella sijaitsevat salmipaikat ovat potentiaalisia kivikautisten asuinpaikkojen sijaintialueita. Selvityksessä nostetaan esiin myös Korvenniitynsuo, muinainen Ansionjärven suojaista lahti, kosteikkoarkeologisesti potentiaalisena alueena. Selvityksessä suositellaan systemaattisen arkeologisen inventoinnin tekemistä Ansionjärven rannoilla.

Museovirasto pitää tärkeänä järvien, soiden ja virtavesien kunnostamista luontoarvojen lisäksi myös siksi, että niillä on merkittävä rooli yhteisen kulttuuriperintömme syntyhistoriassa ja säilymisessä. Ansionjärven luonnosta tiedetään jo paljon, mutta tieto arkeologisesta kulttuuriperinnöstä on vielä puutteellinen. Laaditussa kunnostussuunnitelmassa viitataan alueesta tehtyyn esiselvitykseen, mutta siinä esitettyjä lisätutkimuksia ei ole tehty suunnittelun pohjaksi. Käytävissä olevan tiedon perusteella ei siis ole mahdollista arvioida, kuinka järven rannoille sijoittuvat kaivutyöt vaikuttavat mahdollisesti arkeologiseen kulttuuriperintöön.

Museovirasto esittää hankkeelle myönnettävän vesilain mukaisen luvan ehdoksi seuraavaa:

1. Kaivutöiden alueilla ja niiden läheisillä ranta-alueilla sekä alueilla, joilla tehdään massojen läjitystä ja joita käytetään työn aikaisina kulkuväylinä, tehdään arkeologinen inventointi ennen töiden aloittamista.
2. Inventoinnin perusteella museoviranomaiselle annetaan mahdollisuus arvioida tarve kaivutöiden aikaiseen arkeologiseen valvontaan.

Koska kyse on yleisestä työhankeesta, vastaa muinaismuistolain 15 §:n mukaan arkeologisista tutkimuksista koituvista kustannuksista hankkeen toteuttaja.

Hausjärven kunnan lausunto

Hausjärven kunnanhallitus on lausunnossaan todennut, että Ansionjärvi ja sen ympärille levittäytyvä viljelyalue on osa maakunnallisesti arvokasta Mommilanjärven-Puujoen kulttuurimaisemaa. Kunnanhallitus suhtautuu

myönteisesti toimenpiteisiin, joilla voidaan osaltaan vähentää Ansionjärven ravinnekuormitusta ja joilla parannetaan järven tilaa lintuvesikohteena ja sitä myötä lisätään alueen virkistyskäyttömahdollisuuksia. Ansionjärven kunnostusta koskeva hanke voidaan toteuttaa esitetyllä tavalla. Hankkeessa tulee kiinnittää huomiota kaivuutoimenpiteiden mahdollisiin vaikutuksiin koskien Puujoen virkistyskäyttöä. Ruopattavien massojen läjityksessä tulee ottaa huomioon vaikutukset lähiympäristöön.

Ansionjärven vedenlaadun seurantatulokset pyydetään toimittamaan myös Hausjärven kuntaan.

Muistutukset ja mielipiteet

Asiasta ei jätetty muistutuksia tai mielipiteitä.

Selitys

Hakija on antanut selityksen jätettyihin lausuntoihin 10.12.2019. Hakija toteaa selityksessään neuvottelevansa maakuntamuseon kanssa arkeologisen inventoinnin yksityiskohdista sen jälkeen, kun hankkeessa toteutettavat kaivuutoimenpiteet ovat selvillä.

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunnossa on esitetty huomautuksia suunnitelmaan muun muassa uuteen Natura-tietolomakkeeseen lisättyjen lajien suhteen. Toimenpiteiden vaikutuksista rastaskerttusen, laulujoutsenen, naurulokin, härkälinnun ja kalatiiran elinolosuhteisiin Ansionjärvellä todetaan seuraavaa:

Rastaskerttunen (vaarantunut) on Suomessa uudistulokas, jonka kanta on lisääntymässä ja levittäytymässä rannikon ruovikkolahdilta myös sisämaan lintuvesikohteille. Se ei kuitenkaan kuulu Ansionjärven vakituiseen pesimälajistoon. Rastaskerttunen vaatii elinympäristökseen vahvoja järviruokokasvustoja samaan tapaan kuin esim. kaulushaikara ja ruskosuohaukka. Esitetyt toimenpiteet jättävät laajat järviruokokasvustot kokonaan toimenpiteiden ulkopuolelle ja ruovikon ja rannan väliin kaivettavat uomat parantavat kaikkien ruovikossa pesivien lajien elinoloja vähentämällä maapetojen aiheuttamia tappioita.

Laulujoutsen (elinvoimainen, EU:n lintudirektiivin I-liitteen laji) on voimakkaasti ja nopeasti yleistynyt laji, joka pesii lähes kaikilla Suomen lintuvesikohteilla ja on yleistymässä myös suurilla selkävesillä sekä meren rannikon lahdilla. Inventoinneissa vuonna 2016 Ansionjärvellä havaittiin lajin kihlapari, joka varmaankin pesii kohteella lähitulevaisuudessa. Todennäköisin pesäpaikka kohteella on Aarinkaislahti, jonne ehdotetut kunnostustoimet (saarekkeiden teko, pesälautat, avovesiuomat) parantavat myös laulujoutsenen elinolosuhteita.

Naurulokki (vaarantunut) on voimakkaasti taantunut laji, jonka esiintyminen lintuedellä pesivänä parantaa myös vesilintujen pesimämenestystä. Varsinkin sorsat ja sotkat pesivät mielellään naurulokkikolonian suojissa.

Lajille tyypillistä on, että se pesii kolonioissa, joissa voi olla satoja pareja, ja kolonia pystyy puolustamaan koloniaansa mm. ketun, supikoiran ja varislintujen predaatiolta. Ansionjärven Aarinkaislahdella pesi vuonna 2016 noin 100 parin kolonia. Lajin elinolosuhteiden parantamiseksi on ehdotettu saarekkeiden tekoa, pesimälauttoja ja avovesiuomia rannan ja vesikasvillisuuden väliin, jotka kaikki parantavat lajin pesimäedellytyksiä.

Härkälintu (silmälläpidettävä) ei kuulu Ansionjärven pesimälajistoon, joten toimenpiteet eivät vaikuta lajiin. Pesimäbiologialtaan laji on samanlainen kuin silkkiuikku, joka kohteella esiintyy pesivänä. Ehdotetut toimenpiteet, mm. rannan suuntaiset uomat vesikasvillisuuden ja rannan väliin, saarekkeiden teko/avovesialueen lisääminen, ovat eduksi molemmille lajeille, jotka tekevät vesikasveista kelluvan pesän ja käyttävät ravinnokseen kaloja.

Kalatiiraa (elinvoimainen, EU:n lintudirektiivin I-liitteen laji) ei havaittu pesivänä lajina vuoden 2016 inventoinneissa. Yksittäiset Mommilanjärvellä pesivät yksilöt kävivät kuitenkin ravinnonhaussa Ansionjärvellä. Laji saattaisi asettua pesimään kohteella Aarinkaislahden naurulokkikolonian suojiin, mikä olisi sille lajityypillistä. Kaikki ehdotetut toimenpiteet, joilla parannetaan naurulokkien pesimäedellytyksiä parantavat myös kalatiiran mahdollisuuksia pesiä Ansionjärvellä.

Hämeen ELY-keskus kiinnitti huomiota myös suunniteltujen kunnostustoimenpiteiden mahdollisiin vaikutuksiin viitasammakkoon. Saarikiven (2017) mukaan viitasammakon elinympäristöjä ovat suot, vesistöjen rannat ja erilaiset pienvedet, kuten lammikot ja ojat, sekä näiden läheiset maa-alueet: kosteikot, rantaluhdat sekä kosteat niityt ja metsät. Laji elää sekä akvaattisessa että terrestrisessä elinympäristössä, ja liikkuu niiden välillä. Saarikivi toteaa myös, että vesialueiden umpeenkasvun vähentäminen ruoppaamalla, niittämällä tai muuten kasvillisuutta harventamalla saattaa parantaa viitasammakon elinympäristön laatua.

Ansionjärven nopea umpeenkasvu uhkaa viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Kunnostustoimenpiteiden avulla avovesialueen ja ranta-alueiden pinta-alat lisääntyvät, joten viitasammakolle suotuisten ympäristöjen määrää saadaan lisättyä. Ansionjärven kaltaisessa maatalousalueiden ympäröimässä pienessä läpivirtausjärvessä vuosittain pohjalle sedimentoituvan kiintoaineen määrä on suuri, joten syvempien uomien kaivaminen on perusteltua: matalat uomat eivät välttämättä säily avonaisina kovinkaan kauaa ja umpeenkasvun kuivattava vaikutus jatkuu pian. Lisäksi riittävän syvä uoma mahdollistaa sen, että sammakot pääsevät talvehtimaan uoman pohjasedimenttiin, alueelle, joka ei jäädy.

Kaivinkonetyöt toteutetaan syys-lokakuussa, jolloin viitasammakot ovat maalla eivätkä vielä ole siirtyneet kosteisiin talvehtimispaikkoihin järven rantaan. Jos lokakuu on poikkeuksellisen kylmä ja on oletettavissa, että viitasammakon talvihorroskausi on alkamassa, työt viitasammakon suoja-alueilla ja niiden välittömässä läheisyydessä lopetetaan. Läjitysalueiden yhteydessä huolehditaan, ettei valumavesien kiintoainesta pääse lähellä

olevalle viitasammakon lisääntymispaikoille kudun onnistumista haittaamaan.

Hakija katsoo, että kunnostussuunnitelman kohteet 22 (allikot), 23 (sala-ojan purkuoja ja allikko), 27 (hajotusojasto), 32 (kosteikko), 36 (allikot) lisäävät viitasammakon suosimaa elinympäristöä. Saarikiven (2017) mukaan uusien lammikoiden kaivaminen on hyvä keino taata tai jopa edistää alueen sammakkopopulaation suojelutasoa ja tarvittaessa mahdollistaa muu toiminta lisääntymis- ja levähdyspaikan alueella tai lähellä sitä. Ansjärven kunnostussuunnitelmassa esitetyt altaat ovat matalia, vesisyvyys on noin 70–80 cm. Kosteikkoaltaat ja allikot toimivat monivaikutteisesti. Ne auttavat vähentämään valuma-alueelta tulevaa hajakuormitusta, lisäävät rantaluhdan mosaiikkimaisuutta samalla toimien vesilintujen ruokailu- ja suojapaikkoina sekä viitasammakon elinympäristöinä.

Kunnostussuunnitelman kohteet 35 (syvä uoma), 40 (umpinainen oja), 41 (syvä uoma), 51 (syvä uoma) lisäävät avovesialuetta, veden vaihtuvuutta, rantaviivan pituutta ja ranta-alueen mosaiikkimaisuutta. Syvät uomat ovat melko leveitä (7–10 m) eivätkä uusina kovin ihanteellisia viitasammakon elinympäristöiksi. Uomien reuna-alueet kuitenkin heti moninkertaistavat viitasammakolle suotuisten talvehtimispaikkojen määrän ja muutaman vuoden kuluessa rantaviivasta tulee viitasammakon suosimaa habitaattia. Uomien sijoittelussa on pyritty siihen, että ne eivät kulkisi keskeltä yksittäisen viitasammakon suoja-alueelta. Kaivuut viitasammakkoalueella on mahdollista suorittaa heti syyskuun alussa, jolloin vältytään riskiltä, että sammakoita tuhoutuisi töiden aikana.

Kunnostussuunnitelman kohde 52 tarkoittaa, ettei sen osoittamalla alueella suositeta kasviston laajamittausta poistoa. Kohteeseen ei siten ole tulossa lainkaan toimenpiteitä.

Ansjärven pesimälinnusto, sudenkorennot ja viitasammakot on kartoitettu hankkeen alkaessa vuonna 2016 hankkeen toimesta. Kartoitukset uusitaan vuonna 2021, jolloin saadaan ensimmäinen kuva kunnostusten (odotettavasti positiivisista) vaikutuksista Ansjärven lajistoon.

Ansjärven vedenlaatua on tarkkailtu hankkeessa vuosittain elokuussa vuodesta 2016 lähtien. Kunnostustoimenpiteiden ajaksi syvännepisteen lisäksi järven ylä- ja alajuoksuille perustetaan näytteenottopisteet. Näytteitä otetaan kaivuiden aikana kahden viikon välein. Lisäksi näytteet otetaan ennen kaivuiden aloittamista ja noin kuukausi kaivuiden päättymisen jälkeen. Vedenlaadun tarkkailusta tehdään yhteenvetoraportti, joka toimitetaan ELY:n lausunnossa esitetyille tahoille puolen vuoden kuluttua töiden päättymisestä.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Vesitalouslupa

Aluehallintovirasto myöntää Haminankylän osakaskunnalle luvan Ansionjärven kunnostamiselle Hausjärven kunnassa hakemuksen 1.8.2019, hakemuksen liitteenä olevan 31.3.2019 päivätyn kunnostussuunnitelman sekä hakemuksen täydennysten mukaisesti.

Luvan saajan on noudatettava vesilain säännöksiä ja seuraavia lupamääräyksiä.

Lupamääräykset

Rakenteet

1. Kosteikot, hajotusojastot, laskeutusaltaat, syvät uomat, salaojien purkuojat, allikot, umpinaiset ojat, venevalkamat ja pohjakynnysketju on rakennettava 9.9.2019 päivätyn yleiskartan, 30.5.2019 päivättyjen tyyppi- ja piirustusten 00-01, 00-02, 00-03, 00-04, 01-01, 01-02, 01-03, 01-04, 01-05, 01-06, 01-07, 01-08, 01-09, 02-01, 02-02, 02-03, 02-04, 02-05, 02-06 mukaisesti.

Suunnitelmiin ja niiden toteutukseen voidaan Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastualueen hyväksymällä tavalla tehdä vähäisiä muutoksia, jotka eivät aiheuta haitallisia vaikutuksia vesistössä eivätkä muutoinkaan loukkaa yleistä tai yksityistä etua.

Töiden suorittaminen

2. Ruoppauksia ei saa tehdä täplä- ja lummelampikorentojen lisääntymis- ja levähdyspaikoilla.
3. Jokainen työvaihe on tehtävä mahdollisimman yhtäjaksoisesti. Kaivuutöitä ei saa tehdä lintujen pesimäaikaan 15.4.–31.7.

Kaivuutyöt viitasammakkojen esiintymisalueilla, suoja-alueilla ja niiden välittömässä läheisyydessä tulee toteuttaa 15.8. –15.10.

4. Kaivuutyöt tulee suorittaa sellaisessa järjestyksessä, että kiintoaineen vapautuminen vesialueelle jää mahdollisimman vähäiseksi.
5. Jos työt tehdään vesialueen ollessa jäässä, on kohdat, joissa työn vuoksi jäätä on rikottu tai jään kantavuus on huonontunut, merkittävä asianmukaisesti.
6. Ruopatut ja kaivetut massat tulee läjittää hakemuksessa esitetyille alueille tai maankaatopaikalle, jolla on lupa ja valmius ottaa vastaan kyseisiä massoja.

Massoja läjittäessä tulee huolehtia siitä, ettei läjitettyä lietettä valu järveen. Läjitysalueilla tulee erityisesti huolehtia, ettei valumavesien kiintoainesta pääse lähellä oleville viitasammakon lisääntymispaikoille haittaamaan kudun onnistumista.

7. Töiden päätyttyä rakennuspaikat ja läjitysalueet on saatettava asianmukaiseen ja maisemallisesti hyväksyttävään kuntoon.
8. Ennen töiden aloittamista tulee tehdä arkeologinen inventointi kaivutöiden alueilla ja niiden läheisillä ranta-alueilla sekä alueilla, joilla tehdään massojen läjitystä ja joita käytetään työn aikaisina kulkuväylinä. Inventoinnin sisällöstä ja laajuudesta tulee sopia museoviranomaisen kanssa.

Inventoinnin tulokset on toimitettava museoviranomaiselle. Museoviranomaiselle tulee varata mahdollisuus arvioida inventoinnin tulosten perusteella tarve kaivutöiden valvontaan.

Korvaukset

9. Töiden suorittamisesta aiheutuva, välittömästi ilmenevä edunmenetys on viivytyksettä korvattava vahinkoa kärsineelle.

Tarkkailu

10. Luvan saajan on tarkkailtava hankkeen vaikutuksia Ansionjärven vedenlaatuun Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymän tarkkailusuunnitelman mukaisesti. Tarkkailusuunnitelma on toimitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kaksi kuukautta ennen tarkkailun ja toiminnan aloittamista. Tarkkailu on aloitettava ennen toiminnan aloittamista.
11. Luvan saajan on tarkkailtava hankkeen vaikutuksia linnustoon, viitasammakkoon ja sudenkorentoihin Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymän tarkkailusuunnitelman mukaisesti. Tarkkailusuunnitelma on toimitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kaksi kuukautta ennen tarkkailun ja toiminnan aloittamista.
12. Tarkkailujen tulokset on toimitettava suunnitelman hyväksyvälle viranomaiselle ja Hausjärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Tiedot on vaadittaessa annettava niille, joiden oikeutta tai etua asia voi koskea.

Töiden aloittaminen ja toteuttaminen

13. Hankkeen toteuttamiseen on ryhdyttävä kahden vuoden kuluessa ja hanke on toteutettava olennaisilta osin seitsemän vuoden kuluessa siitä lukien, kun tämä päätös on tullut lainvoimaiseksi. Muuten lupa raukeaa.

Ilmoitukset

14. Töiden aloittamisesta on etukäteen ilmoitettava kirjallisesti Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Hausjärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, Museovirastolle ja tarkoituksenmukaisella tavalla asianomaisille maanomistajille.
15. Hankkeen valmistumisesta on 60 päivän kuluessa ilmoitettava kirjallisesti aluehallintovirastolle, Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle sekä Hausjärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

PERUSTELUT

Vesitalousluvan ratkaisun perustelut

Luvan myöntämisen edellytykset

Hankkeen tarkoitus

Ansionjärven kunnostaminen on tarpeen alueen hoidon ja käytön kannalta. Järven kunnostaminen kohentaa ja ylläpitää alueen arvoa valtakunnallisesti merkittävänä linnustoalueena sekä parantaa alueen virkistyksellistä arvoa.

Hanke ei ole alueella voimassa olevan maakuntakaavan vastainen eikä vaikeuta kaavan laatimista.

Hankkeesta saatava hyöty

Hanke on yleisen tarpeen mukainen ja siitä koituu hyötyä yksityisille ja yleisille tahoille.

Hanke parantaa järven arvoa lintuvetenä sekä edistää viitasammakon, täplälampikorenon ja lummelampikorenon nykyisten elinympäristöjen säilymistä ja niiden parantamista. Hakemuksen mukaisilla toimilla odotetaan olevan useita lajeja sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä hyödyttäviä vaikutuksia. Ilman toimenpiteitä järven umpeenkasvu todennäköisesti kiihtyy ja elinympäristöt yksipuolistuvat ja muuttuvat lopulta epäsuotuisiksi muun muassa järvellä nyt tavattaville direktiivilajeille.

Hankkeesta on yleistä hyötyä virkistyskäyttömahdollisuuksien parantuessa.

Hankkeesta aiheutuvat menetykset

Hanke ei aiheuta nykytilaan verrattuna haitallisia vaikutuksia alueen vesiympäristöön tai vesistön käyttöön. Hanke ei aiheuta vahingollisia muutoksia ympäristön luonnonolosuhteisiin tai vesiluontoon. Ruoppauksista ja kaivuista aiheutuu lyhytaikaista ja paikallista vesialueen samentumista.

Hankkeella ei ole haitallisia vaikutuksia maa- ja vesialueiden omistajille.

Natura, luonnonarvot ja vesienhoitosuunnitelma

Ansionjärvi on valtakunnallisen lintuvesiensuojeluohjelman kohde, ja se on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon lintudirektiivin mukaisena SPA alueena (FI0305003). Natura -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää. Viranomaisten tulee edistää alueen suojelun perusteena olevien luontotyyppien ja lajien ekologisia vaatimuksia vastaavia, niiden säilyttämiseen, lisäämiseen tai parantamiseen tähtäviä toimenpiteitä. Hanke lisää Natura 2000 -verkostoon kuuluvan Ansionjärven luonnonsuojelullista arvoa. Hakemuksen mukaisilla toimenpiteillä monipuolistetaan ja lisätään rantavyöhykkeen elinympäristöjä. Kun toimenpiteet suoritetaan määräysten mukaisesti, ei niillä ole haitallisia tai heikentäviä vaikutuksia alueen Natura-arvoihin tai arvokkaisiin tai suojeltaviin eliöihin.

Ansionjärvellä esiintyy runsaasti EU:n luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittua viitasammakkoa. Alueella on tehty kartoituksia ja viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikat on määritetty. Koska lisääntymis- ja levähdyspaikkojen laajuuden määrittämiseen liittyy jonkin verran epävarmuutta, on kunnostustoimet esiintymien läheisyydessä suoritettava varovaisuusperiaatetta noudattaen. Toimenpiteiden ajallisella rajaamisella suojellaan lisäämässä olevia ja talvehtivia viitasammakoita. Pidemmällä aikavälillä kunnostustoimet hyödyttävät viitasammakkopopulaatiota.

Ansionjärvi sisältyy Mommilanjärvi -nimiseen vesimuodostumaan, joka kuuluu Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueeseen. Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman vuoteen 2021 mukaan Mommilanjärven ekologinen tila on luokiteltu tyydyttäväksi ja tavoitteena on hyvän tilan saavuttaminen viimeistään vuonna 2021. Hakemuksen mukaiset kunnostustoimet tähtäävät ensisijaisesti Ansionjärven suojeluarvojen säilyttämiseen ja parantamiseen. Toimilla on todennäköisesti vain vähäinen vaikutus järven ekologiseen tilaan. Toimenpiteet eivät vaikuta haitallisesti vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseen.

Etuvertailu

Hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin.

VASTAUS LAUSUNNOISSA JA MUISTUTUKSISSA ESITETTYIHIN VAATIMUKSIIN

Aluehallintovirasto ottaa Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastualueen, Museoviraston ja Hausjärven kunnan vaatimukset huomioon lupamääräyksistä ja niiden perusteista ilmenevällä tavalla.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Vesilain (587/2011) 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2) kohta ja 5, 6, 7, 8, 10, 11 ja 18 §
Luonnonsuojelulain (1096/1996) 49 §, 65 §

KÄSITTELYMAKSU

Käsittelymaksu on 10 750 euroa.

Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Asian käsittelystä peritään maksu, joka määräytyy aluehallintovirastojen maksuista vuosille 2019 ja 2020 annetun valtioneuvoston asetuksen (1244/2018) mukaisesti. Asetuksen liitteen kohdan 3.1 taulukon mukaan yli 20 000 – 200 000 m³krt ruoppausta koskevasta päätöksestä perittävän maksun suuruus on 10 750 euroa.

TIEDOTTAMINEN

Päätös

Haminankylän osakaskunta
Hausjärven kunta
Hausjärven kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, kalatalousviranomainen
Museovirasto
Suomen ympäristökeskus

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, joille hakemuksesta on annettu erikseen tieto, sekä niille, jotka ovat tehneet muistutuksen tai ilmaisseet mielipiteensä asiassa.

Aluehallintovirasto tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen aluehallintovirastojen verkkosivuilla (<http://avi.fi/lupatieto-palvelu>).

Tieto kuulutuksesta julkaistaan Hausjärven kunnan verkkosivuilla.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

LIITE

Valitusosoitus

ASIAN KÄSITTELIJÄT

Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Ville Salonen ja esitellyt ympäristöylytarkastaja Maiju Juntunen.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

VALITUSOSOITUS

- Valitusviranomainen** Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Asian käsittelystä perittävistä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.
- Valitusaika** Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen tiedoksisaannista sitä määräaikaan lukematta. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä (7.) päivänä päätöksen julkaisemisajankohdasta. Valitusaika päättyy **15.6.2020**.
- Valitusoikeus** Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, sijaintikunta ja vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.
- Valituksen sisältö** Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava
- päätös, johon haetaan muutosta
  - valittajan nimi, kotikunta ja mihin valitusoikeus perustuu
  - postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (*mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle*)
  - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta
  - mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
  - perusteet, joilla muutosta vaaditaan
  - valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (faxilla tai sähköpostilla)
- Valituksen liitteet** Valituskirjelmään on liitettävä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
  - mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta
- Valituksen toimittaminen**
- Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeudelle. Valituksen voi tehdä hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, faxina tai sähköpostilla.**
- Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.** Sähköisesti (faxina tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.
- Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamon yhteystiedot**
käyntiosoite:	Korsholmanpuistikko 43, 4. krs
postiosoite:	PL 204, 65101 Vaasa
puhelin:	029 56 42780
faksi:	029 56 42760
sähköposti:	vaasa.hao@oikeus.fi
aukioloaika:	klo 8–16.15
- Oikeudenkäyntimaksu** Vaasan hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 260 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään, mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.